

Uitvoeringsplan

VN-verdrag

Handicap Arnhem

2022 - 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
Domein Inclusie	7
Domein Wonen	8
Domeinen Zorg en Welzijn (Ondersteuning)	10
Domein Sport	12
DomeinOnderwijs	13
Domein Werk en Inkomen	15
Domein Vastgoed	17
DomeinOpenbare Ruimte	18
Domein Cultuur (Evenementen en vrije tijd)	19
Domein Communicatie	20
Domein Participatie in de democratie (Verkiezingen)	21
Domein Onderzoek en Statistiek (Monitoring)	22
Financieel overzicht	23
Bijlage 1	
Doelenboom Inclusief Arnhem	24

Het VN-verdrag Handicap is in 2016 in Nederland ingevoerd om de positie van mensen met een beperking te versterken. Arnhem heeft als één van de koplopergemeenten in 2018 het Manifest 'Iedereen doet mee!' ondertekend. Volgens het verdrag moet iedereen volwaardig, zelfstandig en gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Ongeacht iemands beperking of chronische ziekte. De samenleving moet dan zo ingericht zijn dat er geen barrières en belemmeringen zijn die dit in de weg staan.

Ook in Arnhem is dit nog niet altijd en overal het geval. Inwoners met een beperking kunnen bijvoorbeeld niet altijd op gelijkwaardige manier onderwijs volgen. Niet alle straten en stoepen zijn toegankelijk voor iedereen. En werkgevers zijn zich niet altijd bewust van wat potentiële werknemers, die een beperking hebben, kunnen bieden voor hun bedrijf of organisatie.

We willen een inclusieve stad zijn. Een stad waarin iedereen zich gezien, gehoord, gewaardeerd en veilig voelt. Een stad waar iedereen gelijkwaardig is en zo behandeld wordt. En waar iedereen dezelfde kansen heeft. Dat is het Arnhem dat we willen zijn. Het werken aan een inclusieve stad vraagt iets van ons allemaal. Zo is bewustwording over de positie van inwoners met een beperking nodig, bij bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, werkgevers en zorg- en welzijnsorganisaties. Maar ook bij de gehele gemeentelijke organisatie.

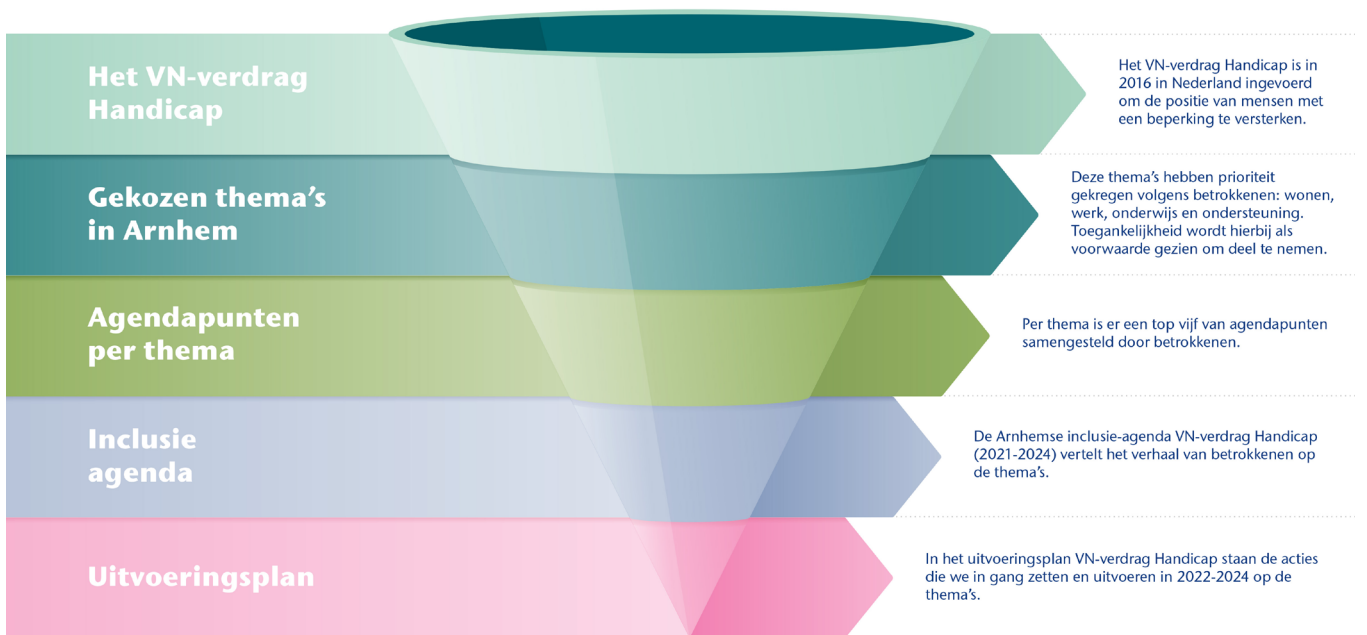
Met dit uitvoeringsplan VN-verdrag Handicap Arnhem, dat voortbouwt op de inclusie-agenda die we eerder met de stad maakten, werken we aan het wegnemen van barrières en belemmeringen in onze stad. We laten zien welke stappen we (gaan) zetten en waartoe deze leiden. Ondertussen blijven we in gesprek met de stad en alert op signalen uit de samenleving. Zo gaan we verder op weg naar een Arnhem voor iedereen. Doe mee, we hebben elkaar nodig!

Namens het college van burgemeester en wethouders Arnhem.
Maurits van de Geijn, wethouder Inclusie.

Oktober 2022

Wat ging eraan vooraf?

VN-verdrag Handicap in Arnhem

Uitvoeringsplan Inclusief Arnhem 2020-2022

In 2020 is het uitvoeringsplan Inclusief Arnhem (2020-2022) door het college van burgemeester en wethouders (B&W) vastgesteld. Dit plan gaat over vijf aandachtsgebieden (focuspunten) waaraan we als gemeente en met de stad willen werken voor een inclusief Arnhem (zie bijlage 1). "Inclusie is de mate waarin iedereen, ongeacht culturele/etnische achtergrond, levensbeschouwing, sekse, leeftijd, genderidentiteit, seksuele geaardheid, beperking en/of chronische ziekte, volwaardig, gelijkwaardig en zelfstandig deel kan nemen aan de samenleving."

Eén van de aandachtsgebieden is het versterken van de positie van inwoners, met als aanleiding het VN-verdrag Handicap (2016).

Arnhem heeft als één van de koplopergemeenten in 2018 het Manifest 'Iedereen doet mee!' ondertekend. En draagt daarmee uit actief werk te maken van het VN-verdrag Handicap. In het uitvoeringsplan Inclusief Arnhem zijn op dit aandachtsgebied de volgende uitgangspunten opgenomen:

"Wij nemen als gemeente passende maatregelen, zodat personen met een beperking zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven. Zodat zij, net als andere mensen:

- vrijelijk kunnen kiezen waar, met wie en hoe zij wonen en leven;
- de beschikking hebben over zorg en diensten die hen, waar nodig, ondersteunen bij het participeren in de samenleving;
- toegang hebben tot informatie, producten, openbare voorzieningen, maatschappelijke diensten, gebouwen en openbare ruimte.

Niet alle voorzieningen in Arnhem kunnen direct toegankelijk zijn: het gaat om een geleidelijke verbetering en duidelijke afspraken. Bij nieuw beleid wordt direct rekening gehouden met de positie van mensen met een beperking. Belangrijk uitgangspunt daarbij is: 'Niets over ons zonder ons'. Oftewel we betrekken altijd ervaringsdeskundigen bij het maken van beleid en stellen van prioriteiten. Het VN-verdrag spreekt daarom bij de ontwikkeling van nieuwe producten of nieuw beleid ook over een 'inclusief ontwerp'. Het VN-verdrag Handicap raakt meerdere beleidsterreinen waardoor het een integrale aanpak vereist."

Met als uiteindelijk doel: het creëren van een stad waarin mensen met een beperking en/of een chronische ziekte naar eigen vermogen, zo zelfstandig mogelijk en gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap

In 2021 heeft het college van B&W de Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap in ontvangst genomen. Deze inclusie-agenda heeft als doel de implementatie van dit VN-verdrag verder vorm te geven in de gemeente Arnhem. Deze agenda is in opdracht van de gemeente opgesteld en vertelt het verhaal van de betrokkenen en belanghebbenden uit stad. De input is afkomstig uit interviews, gesprekken en anderszins opgehaalde informatie bij inwoners, belangenplatforms Apcg (Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten), Bijzonder in Arnhem en andere lokale organisaties. Daarmee geven (groepen) belanghebbenden uit de stad richting aan punten die we met elkaar moeten oppakken en met welke ambitie.

Uitvoeringsplan VN-verdrag Handicap Arnhem

Dit uitvoeringsplan is opgesteld mede op basis van de Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap. Met als doel om het VN-verdrag Handicap in Arnhem verder in te voeren. Dit vraagt betrokkenheid van de inwoners, belangenplatforms, organisaties in de stad en de gehele gemeentelijke organisatie. We willen de ervaringsdeskundigheid van inwoners benutten, via de klankbordgroep VN-verdrag Handicap Arnhem, belangenplatforms Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg) en Bijzonder in Arnhem. We willen met de organisaties in de stad samenwerken om uitvoering te geven aan dit plan. Van de gemeentelijke organisatie vraagt dit om meer bewustwording, kennis en verantwoordelijkheid.

Het plan is ingedeeld in verschillende gemeentelijke domeinen, zoals Wonen, Werk, Openbare Ruimte. Daarmee is de verantwoordelijkheid voor een actie duidelijk belegd bij een domein.

Het uitvoeringsplan is als volgt opgebouwd:

Per domein wordt eerst verbinding gelegd met de thema's van de Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap.

Vervolgens wordt de ambitie van de gemeente hierop beschreven en wat de gemeente al doet aan inclusie op het thema.

Daarna volgt een beschrijving van nieuwe acties die de komende jaren uitgevoerd worden.

Tenslotte worden de betrokken gemeentelijke afdelingen en externe partijen benoemd.

Aan het einde van het uitvoeringsplan is een financieel overzicht opgenomen, zodat duidelijk is hoe de uitvoering van de acties gefinancierd wordt.

Dit uitvoeringsplan is in de eerste helft van 2022 opgesteld. Intussen zijn verschillende acties al gestart en er zijn verschillende lopende ontwikkelingen.

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Er is nog veel bewustwording en kennis over inclusie nodig, om invulling te kunnen geven aan het VN-verdrag Handicap.

Ambitie gemeente

We werken aan de structurele borging van inclusie in het werk van alle gemeentelijke afdelingen. Daarnaast samen met Arnhemse belangenplatforms en organisaties werken aan het inclusiever maken van de stad.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Werken aan bewustwording over VN-verdrag Handicap binnen de gemeentelijke organisatie
- Werken aan bewustwording via o.a. week van de Toegankelijkheid, Wereld Gehandicapten Dag
- Betrekken van lokale ervaringsdeskundigen via belangenplatforms en de klankbordgroep VN-verdrag Handicap Arnhem
- Het uitvoeren van de VNG-monitor VN-verdrag Handicap (2020 en 2023)
- Monitoren van de implementatie van het VN-verdrag Handicap
- Stimuleren van beschikbaarheid semiopenbare toiletten
- Uitvoering geven aan het plan Inclusieve en Diverse Gemeentelijke Organisatie (2022-2023)

Wat gaan we nog meer doen

We gaan de inzet van kinderambassadeurs Inclusie in Arnhem (kinderen met een beperking) verkennen. Zodat we ook aandacht hebben voor kinderen met een beperking als ervaringsdeskundigen.

Start: 2e helft 2023

We gaan meewerken aan het implementeren van de bijgestelde Algemene Subsidieverordening (ASV) op het gebied van toegankelijkheid, diversiteit en inclusie. We adviseren de accounthouders van verbonden partijen van de gemeente over het werken aan diversiteit en inclusie.

Zodat partijen waarmee we als gemeente samenwerken (subsidierelaties, verbonden partijen) werken aan diversiteit, inclusie en toegankelijkheid binnen hun organisatie en in de uitvoering.

Doorlopend

We gaan de pilot Schouwen met het Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg) evalueren waarbij we de werkwijze (door)ontwikkelen met de afdelingen Vastgoed en Openbare Ruimte.

Zodat er een effectieve werkwijze van schouwen is in het kader van Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST). En het uitvoeren van schouwen geborgd is binnen de afdelingen Vastgoed en Openbare Ruimte.

Start: 2e helft 2022

We gaan werken aan het toegankelijk maken van activiteiten voor kinderen die in de stad worden georganiseerd.

Zodat kinderen met en zonder een beperking samen kunnen spelen en ook zoveel mogelijk in de eigen buurt.

Start: 2e helft 2022

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: team Inclusie met alle betrokken afdelingen

Extern: Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), Bijzonder in Arnhem, betrokken inwoners via de klankbordgroep VN-verdrag Handicap Arnhem en organisaties in de stad

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Inwoners kunnen kiezen waar en met wie ze willen wonen. Op een plek midden in de samenleving. Zij kunnen eigen keuzes maken over de invulling van hun dagelijks leven. Een inclusieve woonomgeving draagt optimaal bij aan participatie van alle inwoners in de maatschappij. Talenten en interesses staan hierbij centraal. De publieke ruimte, gebouwen, winkels en natuur zijn fysiek en sociaal toegankelijk voor iedereen. Het woningaanbod weerspiegelt de behoeften van de gehele diversiteit aan inwoners in de gemeente. Nieuwe woningen zijn levensloopbestendig en toegankelijk.

Waar moet het eerst aan gewerkt worden volgens de stad:

- Bewustwording
- Inclusief ontwerpen
- Afspraken met woningcorporaties
- Woonbehoefte van inwoners met een beperking en het woonaanbod in kaart brengen
- Toepassen lessen uit project Welkome wijk

Ambitie gemeente:

We werken aan toegankelijke woningen en inclusieve wijken.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Ontwikkelen van gemeentelijk beleid voor Wonen en Zorg
- Uitvoering van Handboek Toegankelijkheid Openbare Ruimte Arnhem
- Aandacht voor dat mensen met een psychische kwetsbaarheid onderdeel uitmaken van de wijk

Wat gaan we nog meer doen

We gaan werken aan het vergroten van bewustwording over toegankelijkheid bij alle partijen die betrokken zijn bij woningbouw.

Zodat meer partijen die betrokken zijn bij woningbouw (meer) inzicht in en kennis hebben over de inclusieve visie op wonen vanuit het VN-verdrag Handicap en zich verbinden aan de inclusieve ambitie van de stad.

Start: 1e helft 2023

We gaan gezamenlijk met partijen verkennen in hoeverre de prestatieafspraken in lijn zijn met het VN-verdrag. Dit zijn afspraken die woningcorporaties, gemeente en huurderorganisaties met elkaar maken over het woonbeleid.

Zodat we, waar nodig, het VN-verdrag vertalen naar concrete doelstellingen.

Start: 1e helft 2023

We gaan bewustwordings- en kennissessies over toegankelijkheid, inclusie en inzet ervaringsdeskundigheid organiseren voor projectmanagers in het Fysiek Domein van de gemeente.

Zodat binnen projecten in het Fysiek Domein bewustzijn en kennis zijn over toegankelijkheid en inclusie. En inzet van ervaringsdeskundigheid wordt benut. Zodat er ook kennis van toegankelijkheidsnormen is en deze onderdeel zijn van de afweging van verschillende belangen.

Start: 1e helft 2023

We gaan de woonbehoefte van inwoners met een beperking en het woonaanbod in kaart brengen. Met daarbij aandacht voor matching van vraag en aanbod. Ook willen we de behoefte verkennen aan (inwoners) initiatieven voor zelfstandig wonen met zorg en met behoud van eigen regie.

Zodat er beter inzicht is in de woonbehoefte van inwoners met een beperking en in het beschikbare woonaanbod. Daarnaast krijgen we ook inzicht in de behoefte voor deze (inwoners)initiatieven en wat succesfactoren zijn om dit te organiseren.

Start: 2e helft 2022

We gaan onderzoeken wat nodig is voor goede afstemming van vraag en aanbod, bijvoorbeeld in de vorm van een wooncoach.

Zodat inwoners met een beperking beter ondersteund kunnen worden bij het zoeken van een woning die past bij hun situatie.

Start: 2e helft 2023

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Wonen, Zorg, Project en interim management (PIM), Inclusie

Extern: Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), Bijzonder in Arnhem, woningcorporaties, huurdersorganisaties

Domeinen Zorg en Welzijn (Ondersteuning)

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Alle Arnhemmers moeten hun talenten kunnen ontwikkelen en inzetten en een waardevolle en gelijkwaardige bijdrage aan de samenleving kunnen leveren. Het is belangrijk dat ondersteuning vanuit zorg of welzijn hierbij aansluit. De situatie van de inwoner en het gezinsleven staat hierbij centraal. Eigen regie hebben over ondersteuning is belangrijk, voor nu en in de toekomst. Met altijd de vrijheid om zelf keuzes te maken in middelen voor ondersteuning.

Waar moet het eerst aan gewerkt worden volgens de stad:

- Bewustwording
- Ervaringsdeskundigen betrekken bij beleid
- Betrokken partijen bij elkaar brengen en één aanspreekpunt voor de inwoner
- Over schotten heen organiseren voor een passend aanbod
- Gebruik maken van de basis die er in wijken is

Ambitie gemeente

We werken aan goed vindbare en passende ondersteuning voor inwoners met een beperking.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Uitvoering brede visie sociaal domein, waarin gelijke kansen op persoonlijke ontwikkeling de basis zijn
- Inclusieve beweging naar het betrekken van kinderen en jongeren bij het jeugdbeleid

Wat gaan we nog meer doen

We gaan werken aan vergroten van bewustwording bij gemeente en betrokken partijen rond inclusieve ondersteuning (zorg en welzijn) van inwoners.

Zodat meer partijen die betrokken zijn bij ondersteuning meer inzicht hebben in en kennis over de inclusieve visie op ondersteuning en zich verbinden aan de inclusieve ambitie van de stad.

Start: 2e helft 2022

We gaan werken aan een inclusieve beweging met zorgaanbieders om participatie in de samenleving meer mogelijk te maken. En we hierbij meer gebruik maken van de basis die er in wijken is.

Zodat er meer samenwerking is tussen zorgaanbieders en (reguliere) maatschappelijke partijen. En meer inwoners met een beperking deelnemen aan de samenleving op reguliere plekken (activiteiten, sport, werk).

Waarbij ook meer ontmoetingen zijn tussen kinderen met en zonder beperking in de eigen omgeving.

En zodat inwoners met een psychische kwetsbaarheid die in een wijk wonen een maatschappelijke rol kunnen vervullen. Waarbij meer inwoners van wijken open staan voor contact en ontmoetingen.

Start: 2e helft 2022

We gaan de mogelijkheid verkennen van inbreng van ervaringsdeskundigheid in het Stadsteam Wonen, rollen, vervoer en hulp bij huishouden (WRVH) van de Sociale Wijkteams.

Zodat de ervaringsdeskundigheid van inwoners met een beperking/chronische ziekte of hun naasten beter ingezet wordt en ondersteuning beter aansluit.

Start: 1e helft 2023

We gaan op individueel niveau experimenteren met het uitbreiden van de Doorbraakmethode (vanuit Instituut Publieke Waarden) voor het bevorderen van participatie en inclusie van inwoners met een beperking. De Doorbraakmethode kan worden ingezet wanneer wet- en regelgeving nadelig uitpakken en het nodig is om een creatieve maatwerkoplossing te zoeken in maatschappelijk belang. Zodat de gemeentelijke organisatie beter in staat is om over de domeinen heen maatwerk te bieden voor inwoners. Waardoor meer inwoners ervaren dat hun ondersteuning makkelijker aangesloten is bij hun leven. Start: 2e helft 2022

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: WMO, Jeugdzorg, Beschermd Thuis, Inclusie

Extern: Sociale Wijkteams Arnhem, Adviesraad Arnhem (Jeugd & WMO), zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, Instituut Publieke Waarden

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Eigen invulling van vrije tijd door bijvoorbeeld sport draagt bij aan deelname aan het maatschappelijk leven. Zowel wijkcoaches als de organisatie Uniek Sporten denken mee met inwoners over mogelijkheden om te sporten. Inwoners met een beperking vinden het belangrijk dat verder gekeken wordt dan alleen speciale sportclubs. Dus ook aandacht voor sporten met ondersteuning bij reguliere sportclubs.

Ambitie gemeente

We werken eraan dat iedereen kan sporten en bewegen, ook inwoners met een beperking.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- In 2022 budget beschikbaar stellen uit het Sportakkoord voor initiatieven van verenigingen en koepels. Er worden gesprekken gevoerd met het Rijk en de verwachting is dat deze regeling in 2023 wordt doorgezet.
- Pilot Inclusief Sporten uitvoeren (Verkenningstraject Op weg naar een inclusief en veilig sport- en beweegklimaat)

Wat gaan we nog meer doen

We blijven doorlopend het gesprek voeren met Sportbedrijf Arnhem over inclusief sporten en waar extra inzet op nodig is.

Zodat er een inclusiever sport- en beweegaanbod is in Arnhem.

Doorlopend

We gaan het aanvragen van hulpmiddelen voor het sporten en de ondersteuning hierbij actiever onder de aandacht brengen. En we verkennen tegelijk de behoefte van inwoners aan sporthulpmiddelen.

Zodat meer inwoners met een beperking mee kunnen doen met sport- en beweegactiviteiten. En we daarnaast beter inzicht krijgen in de lokale behoefte aan sporthulpmiddelen, zodat we deze kunnen begroten.

Start: 2e helft 2022

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Gezondheid en Sport, WMO, Inclusie

Extern: Uniek sporten, Arnhemse Sport Federatie, Sportbedrijf Arnhem

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

In Arnhem heeft iedereen de mogelijkheid een leven lang te leren en zich te ontwikkelen, op alle gebieden in het leven. Voor kinderen is het belangrijk om van jongs af aan samen naar de school in de wijk te gaan. Kinderen met en zonder een beperking leren zo met elkaar op te groeien en vriendschappen te sluiten. En leren zo hun verschillen te waarderen. Dat begint al bij een inclusieve peuteropvang. Zodat de route makkelijker binnen reguliere scholen gevolgd kan worden. Het is nodig dat de kennis van speciaal onderwijs binnen reguliere scholen beschikbaar komt.

Waar moet het eerst aan gewerkt worden volgens de stad:

- Bewustwording over inclusief onderwijs vergroten bij alle partijen
- Alle schoolgebouwen toegankelijk voor elk kind
- Bij nieuwe scholen vanaf de start aan inclusie werken
- Starten met inclusief onderwijs aangaan in Arnhem
- Aandachtsfunctionarissen Inclusie binnen onderwijsinstellingen

Ambitie gemeente

We werken mee aan de ontwikkeling van inclusief onderwijs in Arnhem.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Passende Kinderopvang
- Toepassen Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST) bij nieuw- en verbouw van scholen

Wat gaan we nog meer doen

We gaan de beweging naar inclusief onderwijs ondersteunen. Zodat meer kinderen van jongs af aan samen naar school gaan. Waarbij de kennis van speciaal onderwijs binnen reguliere scholen beschikbaar komt. Zodat meer partijen die betrokken zijn bij onderwijs meer inzicht in en kennis over de inclusieve visie op onderwijs hebben vanuit het VN-verdrag Handicap. En zich verbinden aan de inclusieve ambitie van de stad. Start: 2e helft 2022

We gaan verder werken aan de toegankelijkheid van schoolgebouwen, in samenwerking met verantwoordelijke schoolbesturen.

Zodat de schoolgebouwen die in aanmerking komen voor verbouw of nieuwbouw voldoen aan de Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST). En we stimuleren schoolbesturen hun gebouwen toegankelijk te maken via hun reguliere exploitatie.

Doorlopend

We gaan gesprekken voeren met reguliere middelbare scholen over het aanstellen van een aanspreekpunt voor leerlingen met een beperking en/of chronische ziekte.

Zodat meer middelbare scholen een aanspreekpunt inclusief onderwijs hebben. Waardoor meer jongeren met een beperking regulier middelbaar onderwijs kunnen (blijven) volgen.

Start: 2e helft 2023

We gaan onderzoeken hoe we ouders beter kunnen ondersteunen, op het gebied van: zoekproces, regelgeving en financiering. Hierbij hebben we extra aandacht voor ouders die een taalbarrière ervaren of onbekend zijn met het onderwijssysteem.

Zodat ouders met een kind met een beperking en/of chronische ziekte beter inzicht hebben hoe zij ondersteund kunnen worden en de wijze van ondersteuning beter aan kan sluiten.

Start: 2e helft 2023

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Onderwijs, Onderwijshuisvesting, Inclusie

Extern: Aangesloten schoolbesturen bij Maatschappelijke Educatieve Agenda Arnhem (MEAA), samenwerkingsverband PassendWijs, Sociale Wijkteams Arnhem, Arnhems platform voor chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), Bijzonder in Arnhem, jongeren-netwerken in het onderwijs

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

We willen een stad zijn waar werken loont in duurzame banen en op toegankelijke en welkome werkplekken. Er is geen segregatie meer op basis van beperking. Talenten, ontwikkeling en eigen kracht van inwoners staan centraal. Zodat iedereen ook via werk een waardevolle bijdrage aan de samenleving kan leveren. En daarvoor een eerlijke beloning krijgt. Met passende voorzieningen op de werkplek. Er zijn getrainde collega's die even kunnen bijstaan als het nodig is. Dat geldt ook voor vrijwilligerswerk.

De gemeente moet het goede voorbeeld geven. En in samenwerking met werkgevers en onderwijs de kansen voor de inclusieve arbeidsmarkt vergroten.

Waar moet het eerst aan gewerkt worden volgens de stad:

- Bewustwording bij werkgevers
- Wegnemen van vooroordelen
- Ombudsloket voor oplossingen en budget
- Inclusieve bedrijven financieel voordeel geven
- Harrie-trainingen voor bedrijven

Ambitie gemeente

We werken aan het vergroten van de kansen van mensen met een beperking op het verkrijgen en behouden van een betaalde baan.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- We zetten ons in voor inwoners met een arbeidsbeperking, zodat zij betaald werk kunnen verkrijgen en behouden. Dit doen we door onder andere uitvoering van het programma Doorbraak naar werk en het regionaal actieplan Perspectief op werk.
- We benutten hiervoor verschillende werkwijzen en instrumenten zoals Jobcoaching, integrale coaching (IPS), Harrie-trainingen, loonkostensubsidie en beschutte werkplekken. Dit doen we in samenwerking met netwerkpartners zoals UWV, RIBW, Centrum Activerend Werk, Scalabor, Werkgeversservicepunt (WSP), Leerwerkloket Arnhem.

Wat gaan we nog meer doen

We gaan bewustwording verder vergroten bij werkgevers over de kansen van inzet van medewerkers met een beperking.

Zodat meer werkgevers zich meer bewust zijn van de kansen die medewerkers met een beperking bieden voor hun organisatie.

Doorlopend

We gaan werken aan meer toegankelijke informatie voor (potentiële) werknemers met een arbeidsbeperking. (Bij voorkeur in combinatie met een bestaand loket, zoals het Leerwerkloket).

Zodat er makkelijk vindbare en toegankelijke informatie is voor potentiële werknemers met een arbeidsbeperking.

ze helft 2022

We gaan verder met het bevorderen van inclusief werkgeverschap door bij gemeentelijke aanbestedingen actiever in te zetten op SROI (Social Return on Investment)

Zodat met nog meer leveranciers SROI- afspraken worden gemaakt, waardoor mensen met een arbeidsbeperking meer kans op (duurzaam) betaald werk krijgen.

Doorlopend

We gaan onderzoeken wat werkgevers nodig hebben voor duurzame plaatsing van medewerkers met een beperking (die een afstand tot de arbeidsmarkt ervaren). Het resultaat kan leiden tot aanvulling/ herijking van het Werkgeversservicepunt (WSP).

Zodat bedrijven goed ondersteund worden bij het in dienst nemen en houden van een werknemer met een arbeidsbeperking.

Start: 1e helft 2023

We gaan de combinatiefunctie onderwijs-arbeid die loopt t/m schooljaar 2022-2023 evalueren.

Zodat op basis van de evaluatie een besluit tot verlenging genomen kan worden. Met blijvende aandacht voor goede aansluiting onderwijs-arbeid voor jongeren van VSO en Pro-onderwijs.

Start: 2e helft 2023

We gaan de mogelijkheden van samenwerking met Stichting Werken en Studeren op Maat (SWOM) in de regio Arnhem verkennen.

Zodat we inspelen op de ontwikkeling van een SWOM Academie in Gelderland. Waarbij meer kansen ontstaan voor hoogopgeleide jongeren met chronische ziekte of beperking om van studie naar werk te komen.

Start: 2e helft 2023

We gaan in de arbeidsmarktregio de mogelijkheid verkennen om Harrie-trainingen structureel aan te bieden aan bedrijven.

Zodat het belang van trainingen over bewustwording en omgang van collega's met een beperking ingezien wordt.

Start: 2e helft 2022

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Doorbraak naar werk, Zorg Dichterbij, Werk en Inkomen, Economische Zaken, Communicatie, Inclusie

Extern: Adviesraad Arnhem (Werk en Inkomen) en Arnhemse ondernemersverenigingen.

Regionaal netwerk Samen voor een baan: Werkgeversservicepunt Midden-Gelderland, Stichting Inclusief Midden-Gelderland, Scalabor, Regionaal mobiliteitsteam (RMT), het UWV en aangesloten werkgevers

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Alles toegankelijk moet de norm zijn. Voor mensen met een fysieke, zintuiglijke, verstandelijke en/of psychische beperking. Hoe toegankelijker de stad, hoe minder afhankelijk inwoners zijn van speciale voorzieningen.

Ambitie gemeente

We werken aan toegankelijke gemeentelijke gebouwen.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Toepassen Arnhemse Standaard Toegankelijkheid (AST) bij nieuwbouw en renovaties
- Toegankelijk maken van stemlocaties

Wat gaan we nog meer doen

We gaan een uitvoeringsplan AST maken voor gemeentelijke gebouwen in eigen gebruik. Met daarbij inzet van onder andere het Apcg bij de prioriteitenlijst. Gemeentelijke gebouwen met stemlokaalfunctie nemen we ook mee in de prioritering. We gaan een eventuele bijstelling verkennen van de AST op basis van de nieuwe Integrale Toegankelijkheid Standaard (ITS 2022).

Zodat er een meerjarenplanning met begroting beschikbaar is van de gemeentelijke gebouwen in eigen gebruik en inzicht in toepasbaarheid van nieuwe toegankelijkheidsstandaarden.

Start: 2e helft 2022

We gaan de op te stellen meerjarenplanning van gemeentelijke gebouwen in eigen gebruik uitvoeren.

Zodat deze gebouwen voldoen aan de AST.

Start: 1e helft 2023

We gaan werken aan bewustwording, kennisoverdracht en informeren van nieuwe eisen (AST) aan huurders van gemeentelijke gebouwen. Met daarbij inzet van onder andere het Apcg bij de prioriteitenlijst en afspraken voor schouwen.

Zodat ook de gemeentelijke gebouwen in verhuur fasegewijs gaan voldoen aan de AST.

Start: 1e helft 2023

We gaan verder werken aan bewustwording, kennisoverdracht en informeren van nieuwe eisen (AST) bij projecten, van initiatieffase tot uitvoeringsfase. We monitoren voortdurend de kwaliteit van proces en uitvoering. Met daarbij inzet van het Apcg.

Zodat bij nieuwbouw en renovatie de AST consequent wordt toegepast.

Vervolg vanaf: 1e helft 2023

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Vastgoedmanagement, Gebieds- en Vastgoedrealisatie, Juridische zaken, Project- en Interim management (PIM), Inclusie

Extern: Arnhems platform voor chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), huurders gemeentelijke gebouwen

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Alles toegankelijk moet de norm zijn. Voor mensen met een fysieke, zintuiglijke, verstandelijke en/of psychische beperking. Inwoners zien toegankelijkheid en mobiliteit als belangrijke randvoorwaarden om gelijkwaardig en volwaardig te kunnen meedoen in de samenleving. Hoe toegankelijker de stad, hoe minder afhankelijk inwoners zijn van speciale voorzieningen.

Ambitie gemeente

We werken aan een toegankelijke openbare ruimte. Met extra impuls voor hoofdlooproutes en inclusieve speeltuinen.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Toepassen Handboek Toegankelijkheid Openbare Ruimte Arnhem bij inrichting en herinrichting van de openbare ruimte
- We maken gebruik van de inzet van ervaringsdeskundigen via het Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg)

Wat gaan we nog meer doen

We gaan verder met het communiceren van het Handboek Toegankelijke Openbare Ruimte Arnhem bij projectmanagers en uitvoerders.

Zodat bij herinrichtingen en nieuwe projecten deze voldoen aan de normen van het handboek.

Vervolg vanaf: 2e helft 2022

We gaan de hoofdlooproutes in de stad versneld toegankelijk maken. Dit zijn routes langs belangrijke voorzieningen in de wijk.

Zodat in 4 jaar alle hoofdlooproutes uit het Handboek Toegankelijke Openbare Ruimte Arnhem toegankelijk zijn.

Start: 1e helft 2023

We gaan in 4 jaar in elke wijk (24) een inclusieve speeltuin realiseren. We starten met een aantal pilots en werken daarna fasegewijs aan de uitvoering van de 24 speeltuinen. Op basis van de pilots stellen we een handboek op voor inclusieve speeltuinen.

Zodat kinderen en hun ouders – met of zonder beperking – elkaar kunnen ontmoeten en samen kunnen spelen.

Start: 1e helft 2023

We gaan in samenwerking met het Apcg normen opstellen over toegankelijkheid bij afvalcontainers.

Vervolgens bekijken we hoe we hier uitvoering aan kunnen geven .

Zodat in het Handboek Toegankelijkheid Openbare Ruimte normen zijn opgenomen voor toegankelijkheid bij afvalcontainers en er een plan is voor uitvoering.

Start: 1e helft 2023

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Openbare Ruimte, Project- en Interim management (PIM), Teams Leefomgeving, Inclusie

Extern: Uitvoerders openbare ruimte, Arnhems platform voor chronisch zieken en gehandicapten (Apcg),

Bijzonder in Arnhem, expertisebureau inclusief spelen

Domein Cultuur

(Evenementen en vrije tijd)

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Evenementen moeten toegankelijk zijn voor alle bezoekers (met en zonder beperking). Het gaat hierbij over de toegankelijkheid van de locatie, bereikbaarheid en communicatie van het evenement. Maar ook over de toegankelijkheid van het programma en de gastvrijheid van de medewerkers. Zodat iedereen zich welkom voelt.

Ambitie gemeente

We werken aan meer inclusieve en toegankelijke evenementen en festivals.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Invoering Arnhemse Standaard toegankelijkheid (AST) bij evenementen door uitvoering plan van aanpak met koplopersgroep van acht organisatoren.

Wat gaan we nog meer doen

We gaan op basis van de evaluatie met de koplopersgroep van organisatoren en het Apcg een invoeringsplan AST evenementen ontwikkelen. We brengen dit invoeringsplan onder de aandacht bij alle evenementen-organisatoren die in de stad actief zijn.

Zodat meer evenementen en festivals voor iedereen toegankelijk zijn.

Lopend

We gaan werken aan bewustwording over toegankelijkheid bij eigenaren van winkels, horeca, culturele instellingen en kantoren.

Met het doel om meer eigenaren van winkels, horeca, culturele instellingen en kantoren te informeren en bewust te maken van het belang van toegankelijkheid.

Start: 2e helft 2023

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Cultuur, Openbare Ruimte, Kabinet burgemeester, Handhaving & Vergunningen, Subsidiebureau, Economische zaken, Inclusie

Extern: Koplopersgroep van organisatoren, Arnhems platform voor chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), Bijzonder in Arnhem, Schakel025, New Pack Ondernemersnetwerken, Koninklijke Horeca Nederland regio Arnhem, Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA), Platform Binnenstad Arnhem (PBA), Ondernemers Kontakt Arnhem (OKA), Bewonersplatform Arnhem 6811

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Inclusieve gemeentelijke communicatie draagt bij aan de inclusieve stad, waarin iedereen zich herkent in de uitingen van beeld en tekst. En waarbij iedereen deze uitingen zelfstandig kan begrijpen. Zodat ook mensen met een beperking gelijkwaardig kunnen communiceren. In beeldcommunicatie van de gemeente is het belangrijk om meer inwoners met een beperking weer te geven. Positieve beeldvorming draagt bij aan bewustwording voor hun maatschappelijke positie.

Ambitie gemeente

We werken aan inclusieve en toegankelijke communicatie.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Onderzoek in 2022 naar 24 gemeentelijke websites en 2 apps
- Uitvoering Direct Duidelijk Deal met schrijftrainingen B1 niveau in 2022
- Start gemeentelijke beeldbank met inclusieve beeldvorming (foto's) inwoners met een beperking
- Ontwikkelen draaiboek voor toegankelijke gemeentelijke evenementen/uitzendingen
- Onderzoek door Verwey-Jonker Instituut naar de mate van inclusiviteit van gemeentelijke communicatie (afgerond)

Wat gaan we nog meer doen

We gaan de basis-set van de gemeentelijke beeldbank verder uitbreiden met inclusieve beelden (foto's) van inwoners met een beperking.

Zodat de gemeentelijke beeldbank meer foto's bevat die diversiteit van Arnhem weergeven en inclusie uitstralen.

Start: 2e helft 2022

We gaan op basis van onderzoek naar de gemeentelijke websites fasegewijs aanpassingen uitvoeren.

Zodat de gemeentelijke websites voldoen aan de wettelijke toegankelijkheidseisen.

Start: 1e helft 2023

We gaan de aanbevelingen van het onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut vertalen naar acties en deze uitvoeren.

Zodat iedereen in Arnhem zich herkent en erkend voelt in de communicatie van de gemeente.

Start: 1e helft 2023

We gaan verder met de uitvoering van de Direct Duidelijk Deal.

Zodat alle brieven en teksten van de gemeente Arnhem direct duidelijk zijn voor iedereen.

Vervolg vanaf: 1e helft 2023

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Communicatie, Informatie, Inclusie

Extern: Arnhem's platform voor chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), Bijzonder in Arnhem, Fotografenpool Arnhem, Verwey-Jonker Instituut

Domein Participatie in de democratie (Verkiezingen)

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Het is belangrijk dat inwoners zelfstandig kunnen stemmen. Toegankelijkheid van stemlocaties is een voorwaarde hiervoor. Dat geldt ook voor betrouwbare en toegankelijke informatie over de stemlocaties. De inzet van hulpmiddelen zoals de stemmal is belangrijk om met een visuele beperking zelfstandig te kunnen stemmen.

Ambitie gemeente

We werken aan toegankelijke verkiezingen zodat alle Arnhemse kiezers zelfstandig hun stem kunnen uitbrengen.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Stembureaus en openbare ruimte laten toetsen op toegankelijkheid
- Tijdelijke maatregelen voor toegankelijkheid in en rond stembureaus
- Inzet stemmal met Soundbox, stemlijst in braille en kandidatenlijst in grote letters en gebarentalig stembureau
- Oefenstembureau voor inwoners die behoefte hebben aan uitleg over het stemproces
- Inzet Automaatje voor vervoer
- Communicatie ten aanzien van toegankelijkheid en voorzieningen
- Deelname Prokkelduo op stembureau (iemand met en zonder verstandelijke beperking)

Wat gaan we nog meer doen

We gaan de knelpunten rond toegankelijkheid van stembureaus en de communicatie structureel aanpakken. De afdeling Vastgoed is hierbij aan zet voor de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen met een stemlokaal-functie.

Zodat alle kiezers in Arnhem zelfstandig een stem uit kunnen brengen bij verkiezingen. Want stemrecht is de basis van onze democratische samenleving. Het is ook vastgelegd in onze Grondwet. Alle Arnhemse kiezers moeten hun stem kunnen uitbrengen. Volgens de Kieswet zijn wij als gemeente hiervoor verantwoordelijk. Start: 2e helft 2022

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Burgerzaken/Bureau Verkiezingen, Communicatie, Inclusie, Vastgoed, Openbare Ruimte
Extern: Arnhemse platform voor chronisch zieken en gehandicapten (Apcg), Adviesbureau, SWOA

Domein Onderzoek en Statistiek (Monitoring)

Wat vindt de stad belangrijk? (Arnhemse inclusie-agenda VN-verdrag Handicap):

Het is belangrijk om inzicht te krijgen in de voortgang van de invoering van het VN-verdrag Handicap in Arnhem.

Ambitie gemeente

We willen de implementatie van het VN-verdrag Handicap in Arnhem kunnen volgen en indien nodig tijdig kunnen bijsturen.

Wat doen we al als gemeente rond inclusie op dit thema

- Ontwikkelen van een monitor op basis van dit uitvoeringsplan. In samenwerking met de Hoge school Arnhem en Nijmegen (HAN).

Met wie werken we aan deze actiepunten

Intern: Onderzoek en Statistiek & Business Intelligence, Inclusie

Extern: Hogeschool Arnhem Nijmegen/Business IT

Financieel overzicht

Domein en actie	2022	2023	2024	2025	2026
Inclusie					
Schouwen	-	30.000*	30.000*	30.000*	30.000*
Projectleiding voor diverse projecten	-	49.000*	-	-	-
Overige acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Wonen					
Alle acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Zorg en Welzijn					
Alle acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Sport					
Sporthulpmiddelen	Impuls vanuit al bestaande middelen Inclusie 20.000	-	-	-	-
Overige acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Onderwijs					
Toegankelijkheid schoolgebouwen	Opgenomen in Integraal Huisvestingsplan (IHP)	Opgenomen in Integraal Huisvestingsplan (IHP)	Opgenomen in Integraal Huisvestingsplan (IHP)	Opgenomen in Integraal Huisvestingsplan (IHP)	Opgenomen in Integraal Huisvestingsplan (IHP)
Overige acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Werk en Inkomen					
Alle acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Vastgoed					
Investerings	-	500.000*	500.000*	500.000*	500.000*
Projectleiding	-	49.000*	49.000*	49.000*	49.000*
Overige acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Openbare Ruimte					
Hoofdlouproutes	-	125.000*	125.000*	125.000*	125.000*
Speeltuinen	-	125.000*	125.000*	125.000*	125.000*
Overige acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Cultuur					
Alle acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Communicatie					
Inclusieve communicatie	-	60.000*	25.000*	-	-
Direct Duidelijk	-	30.000*	30.000*	-	-
Digitale toegankelijkheid vanuit afdeling Communicatie	-	80.000*	25.000*	-	-
Digitale toegankelijkheid vanuit afdeling Informatie	-	35.000 structureel*	35.000 structureel*	35.000 structureel*	35.000 structureel*
Overige acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Participatie					
Structureel aanpakken knelpunten	-	79.000*	15.000*	15.000*	15.000*
Onderzoek en Statistiek					
Alle acties	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen	Bestaande middelen
Totalen (exclusief bestaande middelen en inclusief Investerings)	-	1.162.000	959.000	879.000	879.000

* Het college van B&W stelt in de begroting 2023-2026 voor om deze bedragen toe te kennen.

Bijlage 1

Doelenboom Inclusief Arnhem

De gemeentelijke ambitie

Arnhem is een inclusieve stad. Een stad waarin iedereen zich gezien, gehoord, gewaardeerd en veilig voelt. Een stad waar iedereen gelijkwaardig is en zo behandeld wordt. En waar iedereen dezelfde kansen heeft. Dat is het Arnhem dat we willen zijn.

Om een inclusieve stad te zijn, is de inzet van iedereen nodig, dag in, dag uit.

Meer Arnhemmers herkennen en erkennen dat we nog geen inclusieve samenleving zijn, zien hun eigen rol hierin en hebben inzicht in wat ze zelf kunnen doen.

Meer Arnhemmers zetten zich actief in, vanuit de eigen bevoorrechte positie, voor een inclusieve samenleving en dragen bij aan het tegengaan van uitsluiting, waardoor meer mensen zich volwaardig onderdeel voelen van de Arnhemse samenleving.

Arnhemse organisaties (waaronder wijzelf) en bedrijven zijn er nog meer op gericht om inclusie te bevorderen en hun diensten en producten (fysiek en digitaal) zijn nog toegankelijker en inclusiever.

De veranderingen waar wij aan werken

In de stad

Een Arnhemse samenleving die beter is ingericht, zodat mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen.

Meer kennis en besef bij Arnhemmers over discriminatie en racisme. En een vrijer en veiliger gevoel bij Arnhemmers die discriminatie en racisme ervaren. En er is een hogere meldingsbereidheid.

Met Arnhemse organisaties werk maken van diversiteit en inclusie en hierbij in een netwerk van elkaar leren en elkaar inspireren.

Bij de gemeentelijke organisatie

De gemeentelijke organisatie is inclusiever en diverser.

De gemeentelijke communicatie is toegankelijker en inclusiever.

Colofon

Opstellers

Dana Hoitink
Paul Imthorn
Programma Inclusief Arnhem, gemeente Arnhem

September 2022

inclusie@arnhem.nl
www.arnhem.nl/vn-verdrag-handicap